

Okur Öz Alg?lama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okur Öz Alg?lama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28017>

Özet

Okur Öz Alg?lama Ölçe?i (OÖAÖ), bireylerin okuma yetenekleri ve okumaya yönelik ki?isel inançlar? hakk?ndaki öznel de?erlendirmelerini ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle ilkokul düzeyindeki ö?rencilerin okuma ile ilgili **okur öz alg?lama** düzeylerini ve okuma motivasyonlar? ile ili?kilerini incelemek üzere geli?tirilen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda kullan?lm??tır (Okur, 2017). Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin kendilerini ne kadar yeterli ve ilgili bir okuyucu olarak alg?lad?klar?n? belirlemektir. Ölçek, mevcut haliyle Türkçe'ye uyarlanm?? bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Okur Öz Alg?lama, Okuma Motivasyonu, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Öz Yeterlik, ?lkokul Ö?rencileri, Okuma Becerisi.

Yazarlar

Bü?ra Okur (Uyarlayan), Derya Yayl? (Sorumlu Yazar).

Amaç

Okur Öz Alg?lama Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin, özellikle de ilkokul 4. s?n?f ö?rencilerinin, okuma becerilerine yönelik sahip olduklar? **öz alg?** düzeylerini saptamaktır. Bu öz alg?, ö?rencinin okuma eylemi kar??s?ndaki tutumlar?n?, yeterlilik inançlar?n? ve okumaya atfettikleri de?eri yansıtır.

Ölçek, e?itim ara?t?rmacılar?na ve uygulayıcılara, ö?rencilerin okuma motivasyonu ve öz yeterlilik algılar? aras?ndaki karma??k ili?kiyi anlamada önemli veriler sunar. Okuma motivasyonu ile öz alg? aras?ndaki korelasyonlar, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? destekleyecek müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik rol oynamaktadır.

Yap?

Ölçek, **Okur Öz Alg?lama** (Reader Self-Perception) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir bireyin kendisini okuma konusunda ne kadar ba?arılı?, yetkin ve ilgili gördü?üne dair bili?sel ve duygusal de?erlendirmelerini içerir. Okur Öz Alg?s?, akademik ba?ar? ve okumaya yönelik motivasyonun önemli bir belirleyicisi olarak kabul edilmektedir.

Okur (2017) çalışmas?nda, bu ölçek ile birlikte kullan?lan Okuma Motivasyonu Ölçe?i'nin alt boyutlar? olan Merak, ?lgi, Tanınma, Sosyal, Rekabet, Uyum, ?çsel Motivasyon ve Dışsal Motivasyon gibi kavramlarla ili?kisi incelenmiştir. Bu bağlamda, ölçek, okuma öz yeterlili?inin

motivasyonel bileşenlerle olan etkileşimini de?erlendirmeye olanak tanır.

Geçerlik

Kaynak içerikte Okur Öz Algılama Ölçeği'nin spesifik geçerlik analizlerine dair doğrudan nicel bilgi sunulmamıştır. Ancak, ölçeğin bir **uyarlama** çalışması olması nedeniyle, ölçeğin Türkçe kültürü ve hedef öğrenci grubu (4. sınıf) için uygunluğunu sağlamak amacıyla detaylı geçerlik çalışmaları (kapsam geçerliği, yapı geçerliği vb.) yürütülmüş olması beklenmektedir.

Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları, orijinal yapıyı koruyup korumadığını belirlemek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gibi gelişmiş **psikometrik özellikler** incelenmektedir. Ölçeğin geçerliğine dair daha detaylı bulgulara, Okur (2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin metodoloji ve bulgular bölümlerinden ulaşılabılır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Sunulan katsayılar, ölçeğin alt boyutları ve toplam ölçek için kabul edilebilir düzeylerde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir (Yıldız, 2010, s. 80).

Hesaplanan Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları ve ilgili boyutlar aşağıda listelenmiştir. Bu katsayılar, genellikle Okuma Motivasyonu Ölçeği'ne (OMÖ) ait alt boyutlar için raporlanmıştır, ancak çalışmanın bütünlük yapılarına yansımaktadır:

Merak için: $\alpha = .59$

İlgi için: $\alpha = .68$

Tanınma için: $\alpha = .52$

Sosyal için: $\alpha = .62$

Rekabet için: $\alpha = .62$

Uyum için: $\alpha = .54$

Çısel Motivasyon için: $\alpha = .68$

Dışsal Motivasyon için: $\alpha = .82$

Toplam OMÖ için: $\alpha = .86$

Toplam ölçek için elde edilen $\alpha = .86$ değeri, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir. Alt boyutlardaki değerler ise kabul edilebilir alt sınırlara yakındır veya bu sınırların üzerindedir, bu da boyutların iç tutarlılığının yeterli olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına dair doğrudan sonuçlar kaynakta belirtilmemiş olsa da, uyarlama

çal??mas? ba?lam?nda ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyup korumad???n? incelemek amac?yla Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Okur (2017) çal??mas?nda Okur Öz Alg?lama Ölçe?i'nin kaç faktörden olu?tu?u ve bu faktörlerin varyans aç?klama oranlar?, tezin metodoloji bölümünde detaylandır?lm???tır.

Faktör analizi, ölçekteki maddelerin teorik olarak ölçülmesi beklenen okur öz alg?lama yap?s?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemede temel bir adımdır. Uyarlama sürecinde, Türkçe örneklemede elde edilen faktör yap?s?n?n orijinal ölçe?in yap?s?yla kar??la?tır?lması gerekmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation Scale)

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılır. Spesifik bilgi kaynakta eksiktir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: İlkokul Öğrencileri

Age Group: 4. Sınıf öğrencileri (Yaklaşık 9-10 yaşı)

Population Details: Ölçek, Bursa Okur'un yüksek lisans tezi kapsamında İstanbul'daki ilkokul 4. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama ölçe?i (Self-report scale). Öğrencilerin okuma öz alg?larına ilişkin ifadeleri derecelendirmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Okuma Motivasyonu, Çı Tutarlılık, Adaptasyon, Öz Algı, İlkokul Eğitim, Derya Yaylı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: dyayli@pau.edu.tr (Sorumlu Yazar Derya Yaylı'ya ait iletişim adresi).

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Şzinler, Ücret ve Test Yılı

Okur Öz Algılama Ölçeği, BÜ?ra Okur tarafından 2017 yılında tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmıştır. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle tezin referans gösterilmesi yeterlidir. Ticari kullanım veya ölçek kullanımı ücreti hakkında bilgi kaynaktan belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Okur, B. (2017). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu ve okur öz algıları'nın çeşitli de?işkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yıldız, N. (2010). .

Ölçeğin orijinal PDF belgesi bu bağlantıdan indirilebilir: [okur-oz-algilama-olcegi-toad.pdf](#)

Okur Öz Algılama Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim ve tam uygulama yönergeleri için Okur (2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.